

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 489/2023-31

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného CREDIS Law s. r. o., advokátska kancelária, Radlinského 2, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Daniel Grigel', proti postupu Okresného súdu Bratislava I (od 1. júna 2023 Mestského súdu Bratislava III) v konaní vedenom pod sp. zn. 33Exre/572/2018 (v súčasnosti vedenom pod sp. zn. B1-33Exre/572/2018) takto

Rozhodol:

1. Postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 33Exre/572/2018 **boli porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie jeho vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Bratislava III **prikazuje** v konaní vedenom pod sp. zn. B1-33Exre/572/2018 konať bez zbytočných prietahov.
3. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadosťučinenie **2 000 eur**, ktoré mu **je** Mestský súd Bratislava III **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Mestský súd Bratislava III **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **530,86 eur** a zaplatiť ich právnenému zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 28. júla 2023, ktorá bola uznesením ústavného súdu č. k. I. ÚS 489/2023-13 z 28. septembra 2023 prijatá na ďalšie konanie

v celom rozsahu, domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej aj „okresný súd“), od 1. júna 2023 Mestského súdu Bratislava III (ďalej len „mestský súd“), v konaní vedenom pod sp. zn. 33Exre/572/2018 (ďalej aj „napadnuté konanie“), ktoré je v súčasnosti vedené pod sp. zn. B1-33Exre/572/2018. Súčasne navrhuje, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať, priznal mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 60 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Zo sťažovateľom predneseného skutkového stavu vyplýva, že predmetom napadnutého konania vedeného pred mestským súdom iniciovaného navrhovateľmi [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] (ďalej len „navrhovatelia“) 9. júla 2018 je zosúladenie údajov v obchodnom registri u zapísanej osoby [REDAKOVANÉ] (ďalej len „zapísaná osoba“), podľa § 289 a nasl. Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „CMP“). Týmto návrhom sa domáhali výmazu údajov zapísaných do obchodného registra na základe uznesenia valného zhromaždenia zapísanej osoby z 11. augusta 2017 (ďalej len „uznesenie valného zhromaždenia“), ktorým došlo k zvýšeniu základného imania zapísanej osoby. Súčasne sa domáhali zápisu právneho stavu tak, ako bol zapísaný v obchodnom registri pred zvýšením základného imania (pred 15. augustom 2017).

3. Po zistení, že na okresnom súde prebieha napadnuté konanie, podal sťažovateľ 16. júna 2021 žiadosť o zastavenie tohto súdneho konania. S poukazom na rozsudok Okresného súdu Bratislava I č. k. 30Cb/124/2017 z 1. decembra 2020 (právoplatné 14. januára 2021), ktorým bolo určené, že uznesenie valného zhromaždenia o zvýšení základného imania je neplatné, tvrdil, že zanikol dôvod na zosúladenie údajov. Pretože okresný súd nereagoval, sťažovateľ podal 27. septembra 2021 žiadosť o pribratie jeho osoby do konania ako účastníka konania z dôvodu, že ako spoločník zapísanej osoby má právny záujem na tomto mimosporovom konaní v zmysle § 292 ods. 2 CMP.

4. Sťažovateľ podal okresnému súdu 11. júna 2021 návrh, na základe ktorého sa domáhal zrušenia predmetného zápisu zvýšenia základného imania podľa § 299 a nasl. CMP. Uvedené konanie bolo pôvodne pred okresným súdom vedené pod sp. zn. 46Exre/15/2021, a v súčasnosti je vedené pred mestským súdom pod sp. zn. B1-46Exre/15/2021. Okresný súd návrhu sťažovateľa vyhovel a uznesením č. k. 46Exre/15/2021 z 18. októbra 2021 (ku dňu podania ústavnej sťažnosti neprávoplatne, pozn.) zrušil zápis údajov v obchodnom registri, čím malo dôjsť k náprave nesúladného stavu v údajoch zapísanej osoby.

5. Okresný súd v napadnutom konaní, ktoré prebieha už od roku 2018, prvýkrát vyzval sťažovateľa 3. novembra 2021 na vyjadrenie k predmetu konania, na ktorý sťažovateľ reagoval listom z 12. novembra 2021. Od tohto momentu súd nevykonáva žiadne úkony. Hoci bol nesúladný stav skorším rozhodnutím okresného súdu v inom konaní (bod 4 tohto uznesenia) odstránený, súd dosiaľ nerozhodol o návrhu sťažovateľa na zastavenie konania či o odmietnutí návrhu navrhovateľov.

6. Sťažnosťou z 12. augusta 2021 sa sťažovateľ obrátil na predsedu okresného súdu, aby vykonal dohľad nad konaniami týkajúcimi sa zapísanej osoby, ako aj zabezpečenie, aby v týchto konaniach nenastali prietahy. Zastupujúci predseda okresného súdu v liste z 13. októbra 2021 sťažovateľovi oznámil, že jeho podaniu nevyhovuje. Proti tomuto postupu podal sťažovateľ sťažnosť,

ktorú predseda Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) listom č. k. 1Spr/275/2021 z 22. decembra 2021 vyhodnotil ako opodstatnenú.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Sťažovateľ na podklade chronológie uskutočnených úkonov súdu v napadnutom konaní uvádza, v čom spočíva naplnenie predpokladov prípustnosti sťažnosti (vyčerpanie zákonom predpokladaných možností nápravy prietahového stavu) a v čom vidí splnenie predpokladov vyslovenia porušenia označených základných práv a slobôd prostredníctvom jednotlivých skutočností, ktoré sú rozhodné pre posúdenie prietahov:

7.1. k právnej a faktickej zložitosti veci uvádza, že ide o pomerne jednoduché prejednanie záležitosti s tým, že postačuje, ak súd bude konať v súlade s ustanovením Civilného mimosporového poriadku a vo veci rozhodne;

7.2. vo vzťahu k správaniu sťažovateľa je toho názoru, že svojím konaním nijako neprispieva k prietahom v konaní, je aktívny a v konaní sa ochrany a uplatňovania svojich práv domáha spôsobom predpokladaným v Civilnom mimosporovom poriadku a iných právnych predpisoch;

7.3. k postupu samotného súdu spočívajúcemu v nekonaní, pasivite, nereagovaním na návrhy sťažovateľa, ignorujúc stanovisko predsedu krajského súdu, a pod. uvádza, že ten je neakceptovateľný, neospravedlňiteľný a v príkrom rozpore s právnym poriadkom Slovenskej republiky.

8. Výšku primeraného finančného zadost'učinenia vyčísluje s prihliadnutím na to, že súdne konanie trvá od roku 2018, neplatnosť uznesenia valného zhromaždenia bola vyslovená v roku 2017 a v roku 2023 stále nie je rozhodnuté o zjavne nedôvodnom návrhu navrhovateľov.

III.

Vyjadrenie mestského súdu a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie mestského súdu:

9. Na ústavnú sťažnosť reagovala predsedníčka mestského súdu listom č. k. Spr/544/2023 z 31. októbra 2023, v ktorom uvádza, že v predmetnom konaní mal zákonný sudca konať v lehote, ktorá by neznamerala také významné prietahy, ku ktorým dnes došlo. V konaniach „Exre“ nie je pre rozhodnutie stanovená žiadna zákonná lehota. Je zrejmé, že dôvody nedodržania zákonnej lehoty na zosúladenie údajov sú subjektívne a spočívajú v nečinnosti súdu. V prípade vyslovenia porušenia namietaného práva žiada ústavný súd, aby zväžil dôvodnosť a primeranosť finančného zadost'učinenia a nepriznal finančné zadost'učinenie v plnej uplatnenej výške, a to aj v kontexte nadmerného množstva nerozhodnutých vecí v oddelení zákonnej sudkyne a neprimeranej zaťažnosti mestského súdu.

10. K veci sa vyjadrila aj zákonná sudkyňa, ktorá uviedla, že vec sťažovateľa jej bola pridelená 17. decembra 2021. V úvode poukazuje na dlhodobu kritickú situáciu na úseku obchodného registra. Tiež uvádza, že v súdnom spise sp. zn. B1-33Exre/572/2018 sa nenachádza návrh sťažovateľa na jeho pribratie ako účastníka do predmetného konania. Ďalej poukazuje na preverovanie nadobudnutia právoplatnosti uznesenia č. k. 46Exre/15/2021-114 z 18. októbra

2021 o zrušení zápisu údajov podľa § 299 CMP, ktorého právoplatnosť by bola dôvodom na zastavenie predmetného konania z dôvodu, že by bol dosiahnutý identický výsledný zápis v obchodnom registri vo vzťahu k navrhovaným údajom. Keďže vo veci sp. zn. 46Exre/15/2021 bolo podané odvolanie a rozhodnutie vo veci nenadobudlo právoplatnosť, súd 23. októbra 2023 vydal uznesenie vo veci samej.

III.2. Replika sťažovateľa:

11. Sťažovateľ považuje snahu porušovateľa o zníženie finančného zadost'učinenia za kontinuálne hrubé potláčanie práva sťažovateľa, a to najmä, ak mu (ku dňu podania vyjadrenia) nedoručil meritórne rozhodnutie vo veci. Podľa sťažovateľa by sa ústavný súd mal vo svojom rozhodnutí zaoberať úvahami o primeranosti lehôt v konaniach typu „Exre“, a to vzhľadom na materiálnu publicitu a prezumpciu správnosti údajov zapísaných v obchodnom registri. Ak súd nekoná niekoľko rokov v zosúladovacích a zhodových konaniach, takýmto spôsobom je popieraný celý právny koncept obchodného registra a právna istota subjektov práva. Práve s akcentom na právnu istotu o správnosti údajov zapísaných v obchodnom registri by mala byť akákoľvek zmena zaznamenaná a spor by mal byť rozhodnutý bezodkladne. Nie je možné akceptovať argumentáciu o preťažnosti súdov. Podľa názoru sťažovateľa by mal ústavný súd aj prostredníctvom primeraného finančného zadost'učinenia vyvinúť tlak na organizačné a personálne zabezpečenie výkonu súdnej moci.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

12. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). Okrem toho sa prihliada aj na význam sporu pre sťažovateľa (II. ÚS 32/02).

13. Vec sťažovateľa nebola z právneho hľadiska zložitá na posúdenie, pretože išlo o zosúladenie údajov v obchodnom registri podľa § 289 CMP. V správaní sťažovateľa neboli zistené také skutočnosti, ktoré by významne vplývali na dĺžku konania.

14. Čiastočný podiel na zdĺhavejšom stave vybavenia predmetnej veci má súd. Celkovo mimosporové konania od podania návrhu (9. júl 2018) ku dňu podania ústavnej sťažnosti (28. júl 2023) trvá 5 rokov. Z chronológie tohto konania vyplýva obdobie nečinnosti od podania návrhu až po začiatok vykonávania procesných úkonov zahájených výzvou na zaplatenie súdneho poplatku (august 2021), resp. výzvou adresovanou zapísanej osobe a sťažovateľovi ako spoločníkovi zapísanej osoby (november 2021), ktoré predstavuje viac ako 3 roky nečinnosti.

15. Na druhej strane nemožno opomenúť podstatnú skutkovú okolnosť, že predmetný nesúladný zápis v obchodnom registri zapísanej osoby bol popritom predmetom konania pred okresným súdom o zrušení zápisu totožných údajov podľa § 299 CMP (sp. zn. 46Exre/15/2021) iniciovaného sťažovateľom (bod 4 tohto nálezu), ktoré bolo začaté neskôr (jún 2021), avšak rozhodnuté skôr

(október 2021 neprávoplatne, *pozn.*) než napadnuté konanie. Ústavný súd zo spisového materiálu (vyžiadaného od mestského súdu) zistil, že po pridelení veci novej zákonnej sudkyňi 17. decembra 2021 súd opakovane sledoval stav konania vedeného pod sp. zn. 46Exre/15/2021 a priebežne zisťoval, či bolo rozhodnutie o odvolaní vydané (24. februára 2022, 14. júla 2022, 27. decembra 2022, 23. júna 2023). Ústavný súd v kontexte dvoch paralelne prebiehajúcich konaní (podľa § 289 CMP a § 290 CMP) vyhodnotil postup súdu odôvodnený tým, že právoplatnosť rozhodnutia z 18. októbra 2021 by bola dôvodom na zastavenie napadnutého konania (sp. zn. 33Exre/572/2018), ako opodstatnený a logický, a nie ako neefektívny. Súd aj napriek tomu, že rozhodnutie z 18. októbra 2021 nenadobudlo právoplatnosť, pravdepodobne v dôsledku intenzívneho urgovania procesného postupu sťažovateľom vydal rozhodnutie vo veci samej 23. októbra 2023, ktorým vykonal nápravu chybného zápisu v obchodnom registri. Výsledkom je tak existencia dvoch rozhodnutí vydaných v rôznych súdnych konaniach týkajúcich sa odstránenia totožného nesúladného zápisu v obchodnom registri zapísanej osoby.

V.

Príkaz konať a primerané finančné zadosťučinenie

16. Ústavný súd, berúc zreteľ na podstatu dotknutého práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, kvalifikoval nečinnosť okresného súdu v *počiatočnej* fáze konania (bod 14 tohto nálezu) ako relevantné prieťahy, a preto vyslovil jeho porušenie (bod 1 výroku tohto nálezu). Z predloženého súdneho spisu a vlastných zistení vyplýva, že súd rozhodol meritórne, no v čase rozhodovania ústavného súdu neprávoplatne, preto ústavný súd prikázal mestskému súdu konať (bod 2 výroku tohto nálezu).

17. Sťažovateľ sa domáhal aj primeraného finančného zadosťučinenia. Cieľom tohto inštitútu je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany (IV. ÚS 210/04). Berúc do úvahy špecifické okolnosti prípadu (najmä v bode 15 tohto nálezu), ústavný súd podľa čl. 127 ods. 3 ústavy priznal priznané primerané finančné zadosťučinenie v sume 2 000 eur (bod 3 a 5 výroku rozhodnutia). Na druhej strane už samotné deklarovanie porušenia uplatnených práv, ako aj náhrada trov konania implicitne zahrňujú aj satisfakčný prvok.

VI.

Trovy konania

18. Ústavný súd sťažovateľovi podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde priznal náhradu trov právneho zastúpenia (bod 4 výroku tohto nálezu) za 2 úkony právnej služby vykonané v roku 2023 (prevzatie, príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti) v sume dvakrát po 208,67 eur a režijný paušál v sume dvakrát po 12,52 eur, t. j. spolu 442,38 eur (§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov). Mal preukázanú skutočnosť, že advokátska kancelária, ktorou je sťažovateľ právne zastúpený, je subjektom registrovaným pre platenie dane z pridanej hodnoty, čím priznanú odmenu zvýšil o 20 % daň z pridanej hodnoty, t. j. o sumu 88,48 eur. Repliku sťažovateľa nevyhodnotil ako podanie relevantné pre jeho rozhodnutie, a preto zaň sťažovateľovi náhradu trov nepriznal

(bod 5 výroku tohto nálezu). Zároveň dáva do pozornosti, že § 73 zákona o ústavnom súde svojou štruktúrou (vzťah ods. 1 a 3) právo na náhradu trov konania pred ústavným súdom nestavia do nárokovateľnej polohy (III. ÚS 209/2020, I. ÚS 238/2021).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. novembra 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu